

**MIEJSKI OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
58-506 Jelenia Góra, al. Jana Pawła II 7**

**SPRAWOZDANIE
MERYTORYCZNE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W JELENIEJ GÓRZE
za 2013 r.**

Jelenia Góra, 2014 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze w 2013 r. wydatkował kwotę **33.614.582,82 zł** na realizację zadań polityki społecznej państwa z zakresu zabezpieczenia społecznego określonych:

- ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawą z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ustawą z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ustawą z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji,
- ustawą z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Realizując zadania wynikające z wyżej wymienionych ustaw MOPS w Jeleniej Górze wykonywał zadania własne gminy, zadania własne powiatu oraz zadania zlecone z zakresu administracji rządowej. Powyższe środki wydatkowano na:

- zasiłki stałe – 2.618.081,28 zł,
- ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe – 222.489,00 zł,
- zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze – 3.837.879,00 zł,
- realizację wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 1.949.170,34 zł,
- usługi opiekuńcze – 365.200,00 zł,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych – 14.087,00 zł,
- odpłatność za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów – 2.704.714,15 zł,
- zapewnienie noclegu, posiłku i niezbędnego ubrania dla osób bezdomnych – 307.200,00 zł,
- pomoc finansową dla rodzin repatriantów – 53.297,07 zł,
- przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych – 493.418,04 zł,
- kolację wigilijną dla najuboższych – 6.000,00 zł,
- prace społecznie – użyteczne – 215.986,08 zł,
- funkcjonowanie Dziennego Domu Pomocy Społecznej – 544.200,00 zł,
- świadczenia dla rodzin zastępczych – 1.596.931,61 zł,
- utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 3.348.118,56 zł,
- ubezpieczenie zdrowotne dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 37.206,00 zł,

- świadczenia pieniężne z tytułu kontynuowania nauki, zagospodarowania i usamodzielnienia – 111.626,88 zł,
- rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych – 1.895.866,81 zł (w tym PFRON – 1.716.154,41 zł, środki własne miasta – 179.712,40 zł),
- świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny – 12.633.611,00 zł,
- ubezpieczenia zdrowotne za osoby pobierające wybrane świadczenia rodzinne – 162.200,00 zł,
- realizację rządowego programu wspierania niektórych osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne – 497.300,00 zł.

II. ZADANIA WŁASNE GMINY.

Działając na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej wykonywał zadania własne gminy, do których należy m.in.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych,
- sprawianie pogrzebu,
- dożywianie dzieci i osób dorosłych,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania,
- kierowanie do domów pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- praca socjalna.

Powyższe świadczenia przyznawane były osobom i rodzinom spełniającym przesłanki ogólne określone w art. 7 i 8 ust.1 ustawy o pomocy społecznej, jak również przesłanki szczegółowe, wymagane w przypadku poszczególnych rodzajów świadczeń.

Podstawowym kryterium oceny zasadności przyznania konkretnej formy pomocy społecznej jest trudna sytuacja życiowa danej osoby lub rodziny, wynikająca z co najmniej jednej okoliczności wskazanej w art. 7 cytowanej ustawy, a w przypadku świadczeń pieniężnych także uzyskiwanie miesięcznego dochodu nie przekraczającego kwot określonych w art. 8 ustawy, tj. tak zwanego kryterium dochodowego. W dniu 1 października 2012 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. z 2012, poz. 823), na mocy którego ustalono kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej na kwotę 542,00 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – na 456,00 zł. Maksymalna kwota zasiłku stałego została określona w wysokości 529,00 zł. W roku 2013 powyższe kwoty nie uległy zmianie.

Ustawa o pomocy społecznej szczegółowo reguluje postępowanie w sprawie przyznawania świadczeń. Na podstawie art. 106 ust. 1 i 4 ustawy przyznanie świadczeń z pomocy społecznej i odmowa ich przyznania następuje w formie decyzji administracyjnej, która wydawana jest po przeprowadzeniu rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiad ten przeprowadza się w celu ustalenia sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej osób i rodzin. Przeprowadzaniem wywiadów zajmują się pracownicy socjalni w **Dziale**

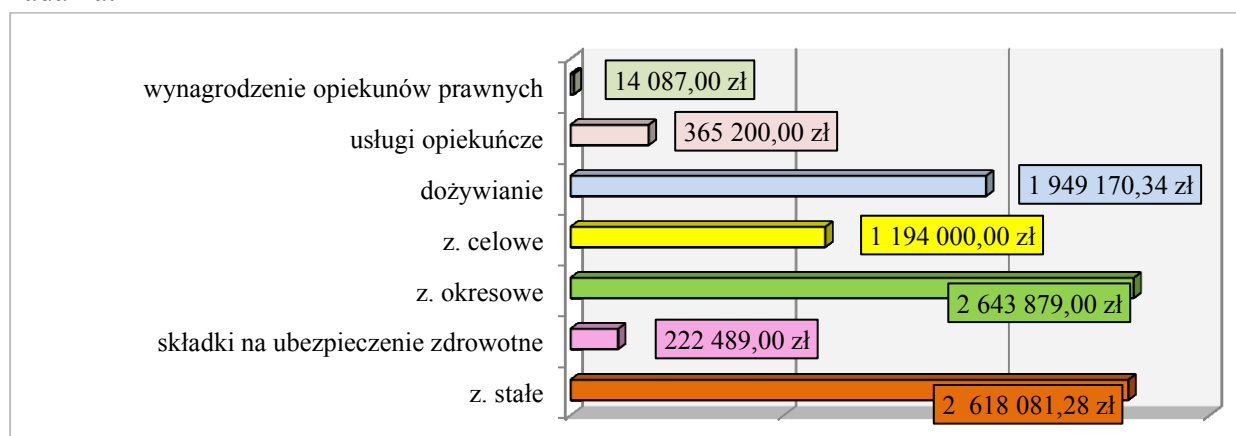
Pomocy Środowiskowej. Dokonują oni oceny sytuacji osobistej potencjalnego świadczeniobiorcy pod względem istniejących trudności życiowych, a także ustalają potrzebne w związku z tym działania oraz możliwe sposoby pomocy. Obowiązkiem pracownika socjalnego jest stwierdzenie stanu faktycznego danego podopiecznego oraz szeroko pojęta analiza jego sytuacji i udzielenie mu potrzebnego wsparcia.

Na tej podstawie wydawane są decyzje, które sporządza i ewidencjonuje **Dział Świadczeń Pomocy Społecznej**. W okresie sprawozdawczym, w Dziale tym wydano 19.136 decyzji administracyjnych, na które składało się 18.617 decyzji dotyczących świadczeń pieniężnych i w usługach, 365 decyzji dotyczących domów pomocy społecznej oraz 154 decyzje wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, która zobowiązała gminy do wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej osobom nie objętym powszechnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

W ten sposób w 2013 r. pomocy finansowej oraz pomocy w naturze i usługach udzielono 3.713 osobom, a łączny koszt świadczeń wyniósł 9.006.906,62 zł. W kwocie tej uwzględniono:

- zasiłki stałe na łączną kwotę 2.618.081,28 zł,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłki stałe na kwotę 222.489,00 zł,
- zasiłki i pomoc w naturze na łączną kwotę 3.837.879,00 zł (w tym: zasiłki celowe ze środków własnych miasta w wysokości 1.194.000,00 zł, zasiłki okresowe z dotacji celowej w wysokości 2.643.879,00 zł),
- realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na łączną kwotę 1.949.170,34 zł (w tym: środki własne miasta w wysokości 846.570,34 zł, dotacja celowa w wysokości 1.102.600,00 zł),
- usługi opiekuńcze na łączną kwotę 365.200,00 zł,
- wynagrodzenie dla opiekunów prawnych na kwotę 14.087,00 zł.

Poniższy wykres przedstawia wydatkowanie środków finansowych na wymienione zadania:

Wyk. 1. Środki wydatkowane na świadczenia pomocy społecznej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej **zasiłki stałe** przysługują osobom niezdolnym do pracy z powodu wieku lub orzeczonej całkowitej niezdolności do pracy i nie posiadającym uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W 2013 r. zasiłki stałe przyznano 653 klientom Ośrodka na łączną kwotę 2.618.081,28 zł.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek opłacał **składki na ubezpieczenie zdrowotne** 601 osobom pobierającym zasiłek stały na kwotę 222.489,00 zł.

Zasiłki okresowe przysługują w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W roku 2013 pomoc taką otrzymało 1.490 osób i rodzin na łączną kwotę 2.643.879,00 zł. Gwarantowana kwota zasiłku okresowego ustalona była w wysokości 50% różnicy między kryterium dochodowym określonym przepisami ustawy, a własnym dochodem. Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 276,07 zł, zaś liczba udzielonych świadczeń wyniosła 9.577.

Zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków, leczenia, opału, odzieży i innych niezbędnych przedmiotów użytku domowego.

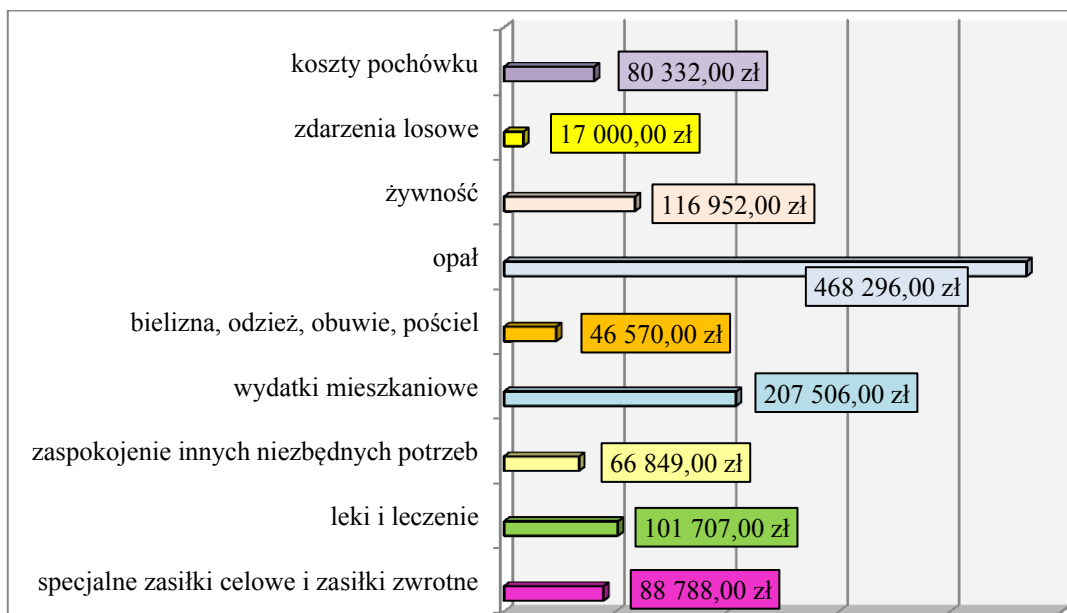
Ustawa o pomocy społecznej daje możliwość przyznania **specjalnego zasiłku celowego** lub też **świadczenia zwrotnego**, w sytuacjach szczególnych, tj. takich, kiedy nie są spełnione wymogi w zakresie dochodów własnych lub też brak jest kryterium przyczynowości. W okolicznościach sprawy musi wystąpić szczególna sytuacja, która uzasadniałaby przyznanie takiej pomocy. Zasiłki zostały przyznane głównie dla emerytów i rencistów, którzy z własnych świadczeń rentowych niewiele przekraczających ustalony próg dochodowy, nie są w stanie zabezpieczyć się w opał na zimę lub też wykupić niezbędnych lekarstw.

Niezależnie od dochodu i występujących dysfunkcji przyznawane są także **zasiłki na pokrycie skutków zdarzenia losowego**.

Osobom lub rodzinom, które nie są w stanie pokryć w całości lub części kosztów pogrzebu zmarłej osoby bliskiej udzielana jest pomoc w formie **zasiłku celowego** bądź **świadczenia niepieniężne w formie sprawienia pochówku**. Zgodnie z ustawą z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. z 2011 r. Nr 118, 687 z późn. zm.) Ośrodek jest też odpowiedzialny za pochowanie osób zmarłych, którym pogrzebu nie zapewnił żaden inny podmiot, a miejscem zgonu było Miasto Jelenia Góra.

W okresie sprawozdawczym pomocą w formie zasiłku celowego objęto 1.731 osób na łączną kwotę 1.096.667,62 zł, w tym specjalny zasiłek celowy udzielono 194 osobom na kwotę 88.787,98 zł. Na pokrycie skutków zdarzenia losowego przyznano 21 świadczeń na łączną kwotę 17.000 zł. Natomiast na cel związany z pokryciem kosztów pochówku dla 23 osób w 2013 r. wydatkowano kwotę 80.332,38 zł, przy czym kwota ta obejmuje zarówno przyznane w tym zakresie zasiłki celowe, jak również świadczenia niepieniężne w formie sprawienia pogrzebu.

Liczba osób, którym przyznano zasiłki celowe nie sumuje się, ponieważ jedna osoba mogła korzystać z tej formy pomocy kilkakrotnie. Strukturę wydatków na przyznane zasiłki celowe przedstawia poniższy wykres:

Wyk. 2. Struktura wydatków na poszczególne cele świadczeń.

Szczegółowy wykaz celów świadczeń udzielonych w formie pieniężnej albo w naturze oraz ich koszt przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Cel	Liczba osób, którym przyznano świadczenie	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń w zł	Średnia wysokość świadczenia w zł
1.	Żywność, zaspokojenie niezbędnych potrzeb, śniadania	430	642	116 952	182,16
2.	Opał	900	986	468 296	474,94
3.	Bielizna, odzież, obuwie, pościel	473	569	46 570	81,85
4.	Wydatki mieszkaniowe (energia, gaz, czynsz, woda)	505	2 433	207 506	85,29
5.	Zaspokojenie innych potrzeb: zdjęcia do dowodu osobistego, przejazdu, cele wskazane we wniosku	235	485	66 849	137,83
6.	Leki i leczenie	499	1 353	101 707	75,17
7.	Zasiłki celowe specjalne i zwrotne	194	506	88 788	175,47
8.	Pokrycie skutków zdarzenia losowego	21	21	17 000	809,52
9.	Pokrycie kosztów pochówku	23	23	80.332	3 492,71
RAZEM:		-	7 018	1 194 000	-

Tab. 1. Świadczenia udzielane w formie zasiłków celowych.

W 2013 r. Ośrodek realizował **wieloletni program "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"**, którego celem było wsparcie samorządów gminnych w realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom go potrzebującym. Dla potrzeb Programu przyjęto zasadę, iż jego beneficjentami mogą zostać osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego ustalonego przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Od stycznia 2009 r. zmiana do ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” dała możliwość, w szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek dyrektora szkoły, opłacania przez ośrodek pomocy społecznej posiłków dzieciom bez ustalania sytuacji rodziny w drodze wywiadu środowiskowego i bez wydania w tej sprawie decyzji administracyjnej. Liczba dzieci lub uczniów, którym udziela się pomocy bez decyzji nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych ogółem w szkołach i przedszkolach na terenie gminy. Bez decyzji administracyjnej żywno 140 dzieci na łączną kwotę 64.685,00 zł.

W okresie sprawozdawczym pomocą w formie dożywiania objęto 3.095 osób na kwotę 1.884.485,34 zł. W tej liczbie mieści się 963 dzieci w wieku 0 – 18 lat, przy czym 796 uczniów korzystało z pełnych obiadów w stołówkach szkolnych, zaś 167 dzieci miało opłacone całodzienne wyżywienie w przedszkolach. Pozostałym dzieciom opłacono posiłki jednodaniowe lub wypłacono dla nich środki pieniężne na zakup posiłku.

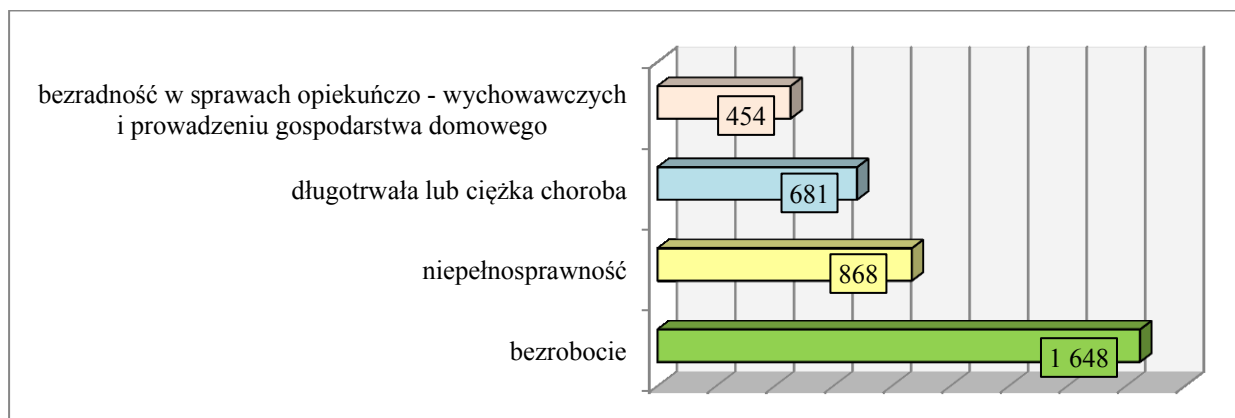
Koszt **usług opiekuńczych** świadczonych w miejscu zamieszkania, w tym usług specjalistycznych, które dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności osób ich wymagających wyniósł 365.200,00 zł. Pomocą w tej formie objęto 141 mieszkańców miasta. Usługi te realizowane były przez Polski Komitet Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze, który został wyłoniony w konkursie.

Na podstawie art. 53 a ustawy o pomocy społecznej wypłacono **wynagrodzenie dla 4 opiekunów prawnych** na łączną kwotę 14.087,00 zł. Wysokość wynagrodzenia za sprawowanie funkcji opiekuna prawnego i czasokres jego wypłacania ustalane są postanowieniem sądu rejonowego. Zadanie to finansowane jest w całości z rezerwy celowej budżetu państwa w ramach materialnego wparcia dla jednostek samorządu terytorialnego w realizacji jego zadań z zakresu pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym Ośrodek wnosił również **opłatę za pobyt mieszkańców Jeleniej Góry w domach pomocy społecznej znajdujących się na terenie innych gmin**. Osoby te wymagały całodobowej opieki, a pomoc w formie usług opiekuńczych nie zaspokajała potrzeb w tym zakresie. Świadczeniami w tej formie w 2013 roku objętych było 131 osób na łączną kwotę 2.704.714,15 zł. Ponadto zorganizowano i opłacono przewóz 4 osób do domów pomocy społecznej na kwotę 3.172,00 zł.

Spośród uwzględnionych przez ustawodawcę piętnastu przesłanek uzasadniających przyznanie świadczeń, najczęściej z ubóstwem skorelowane jest:

– bezrobocie	– 1 648 rodzin,
– niepełnosprawność	– 868 rodzin,
– długotrwała lub ciężka choroba	– 681 rodzin,
– bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	– 454 rodzin.

Wyk. 3. Powody przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

Jedną z dysfunkcji uprawniającą do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej jest **bezdomność**. Osobom bezdomnym Ośrodek zapewnia pomoc w formie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania. W okresie sprawozdawczym pomocą Ośrodka objętych zostało 111 osób bezdomnych, z czego 101 osobom decyzją administracyjną udzielono pomocy w formie skierowania do placówek prowadzonych przez Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – Koło Jeleniogórskie. Dla zabezpieczenia potrzeb osób bezdomnych wydatkowano w 2013 r. kwotę 307.200,00 zł.

Realizując zadania ustawy o repatriacji, w 2013 roku **pomoc finansową wypłacono 3 rodzinom repatriantów** na kwotę 53.297,07 zł.

W lutym 2013 r. wznowiono wypłatę kolejnych transz dla osób samotnych i rodzin, poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, mających miejsce w lipcu 2012 r.

Tutejszy Ośrodek wypłacił pomoc na remont i odbudowę budynku mieszkalnego dla 49 rodzin w łącznej wysokości 436.860,04 zł, w tym:

- 42 rodziny otrzymały pomoc finansową w łącznej kwocie 232.370,04 zł na **remont budynku mieszkalnego**, który został zniszczony lub uszkodzony w wyniku intensywnych opadów deszczu,
- 7 rodzin otrzymało pomoc finansową w łącznej kwocie 204.490,00 zł na **odbudowę budynku mieszkalnego**.

Ponadto w okresie sprawozdawczym tutejszy Ośrodek wypłacił kwotę 56.558,00 zł ze środków rezerwy celowej budżetu państwa na przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych dla poszkodowanych w wyniku zdarzeń noszących znamiona klęski żywiołowej, mających miejsce w czerwcu 2013 r.

Natomiast 20 rodzin otrzymało pomoc finansową do 6.000 zł dla osób samotnych lub rodzin, które poniosły straty w gospodarstwach domowych (budynkach mieszkalnych, podstawowym wyposażeniu gospodarstw domowych) i znalazły się w szczególnie trudnej sytuacji, w której nie mogły zaspokoić **niezbędnych potrzeb bytowych** w oparciu o posiadane środki.

Poza wymienionymi wyżej formami świadczeń materialnych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej udziela także pomocy niematerialnej w formie poradnictwa i pracy socjalnej, wykonywanego przez pracowników socjalnych w **Dziale Pomocy Środowiskowej**. Praca socjalna jest działalnością zawodową, mającą na celu pomoc osobom i rodzinom

w wzmocnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie, poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

W 2013 r. pomocą niematerialną w formie wyłącznie **pracy socjalnej i poradnictwa** objęte były 882 osoby w 446 rodzinach z terenu Jeleniej Góry.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, na podstawie art. 29 ust. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni występowali do sądu z wnioskami o przyjęcie bez zgody do szpitala psychiatrycznego osób chorych psychicznie, których dotychczasowe zachowanie wskazywało na to, że nieprzyjęcie do szpitala spowoduje znaczne pogorszenie ich stanu zdrowia psychicznego, bądź osób, które są niezdolne do samodzielnego zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, a uzasadnione jest przewidywanie, że leczenie w szpitalu psychiatrycznym przyniesie poprawę ich stanu zdrowia. Z kolei na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego pracownicy socjalni zajmowali się również kierowaniem do sądu wniosków dotyczących wydania postanowienia o potrzebie umieszczenia osoby w domu pomocy społecznej bez jej zgody w przypadku, gdy osoba wymagająca skierowania do domu pomocy społecznej, ze względu na swój stan zdrowia, nie jest zdolna do świadomego wyrażenia na to zgody lub w przypadku, gdy na skutek choroby psychicznej nie wyraża zgody na skierowanie do placówki, a brak opieki zagraża jej życiu.

Ponadto pracownicy socjalni kierowali wnioski do prokuratury o ubezwłasnowolnienie oraz wnioski do sądu o podjęcie działań z art. 109 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. kodeks rodzinny i opiekuńczy w przypadkach, gdy stwierdzono zagrożenie dobra dziecka przebywającego w rodzinie. W 2013 roku wystąpiono z 88 wnioskami w powyższych sprawach.

W okresie sprawozdawczym, realizując zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, szkołami i pedagogami szkolnymi, z Policją i Strażą Miejską oraz z Sądem i kuratorami sądowymi.

W ramach współpracy z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, pracownicy socjalni w okresie sprawozdawczym skierowali do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych 52 sprawców przemocy w rodzinie, udzielali również pomocy w formie interwencji. W okresie sprawozdawczym w sytuacjach wymagających pilnego działania, głównie w związku z przemocą domową, pracownicy interweniowali w rodzinach, w których założonych zostało 16 Niebieskich Kart.

Przedstawiciele Ośrodka uczestniczyli w 2013 roku w 10 spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego, natomiast pracownicy socjalni brali udział w 305 spotkaniach grup roboczych.

Pracownicy socjalni w okresie zimowym, wspólnie ze Strażą Miejską cyklicznie patrolują miejsca, w których mogą przebywać osoby bezdomne, takie jak przystanki, pustostany, ogródki działkowe, węzły ciepłownicze. Informują o schroniskach, noclegowniach i jadłodajniach, a także udzielają niezbędnej pomocy. Jak co roku przeprowadzona została akcja pn. „ZIMA 2013/2014”, organizowana wspólnie przez MOPS, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Straż Miejską, Komendę Miejską Policji oraz Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta.

Jednym z narzędzi pracy pracowników socjalnych jest **kontrakt socjalny**, będący pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny. W 2013 r. z osobami korzystającymi ze świadczeń pomocy społecznej oraz z beneficjentami realizowanego przez Ośrodek projektu zawarto 277 kontraktów socjalnych.

W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni przeprowadzili 9.504 wywiady środowiskowe w celu ustalenia uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej, w tym 439 wywiadów dla innych instytucji. Ponadto w związku ze zmianą ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, począwszy od stycznia 2013 r. pracownicy socjalni przeprowadzali na potrzeby Działu Świadczeń Rodzinnych wywiady środowiskowe w ramach prowadzonych postępowań ustalających uprawnienia do specjalnego zasiłku opiekuńczego. W okresie sprawozdawczym przeprowadzono 155 takich wywiadów.

Istotną pomocą świadczoną na rzecz dzieci z rodzin najuboższych oraz rodzin dysfunkcyjnych jest **organizacja wypoczynku letniego**. W 2013 roku Ośrodek zorganizował dla 96 dzieci pobyt na koloniach letnich w Pustkowie. Koszt kolonii wynoszący 74.880 zł został w całości pokryty ze środków pochodzących z opłat za wydawane zezwolenia na sprzedaż alkoholu. Kolejnych 18 dzieci miało zapewniony pobyt na koloniach letnich w Kołobrzegu, zorganizowanych przez Kuratorium Oświaty we Wrocławiu.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia, Ośrodek uczestniczył w organizacji **kolacji wigilijnej** dla najuboższych i samotnych mieszkańców miasta. W spotkaniu uczestniczyło 120 osób, a jego koszt wyniósł 6.000 zł.

Na podstawie przekazanych przez Policję, Straż Miejską oraz inne służby informacji o konieczności podjęcia interwencji w rodzinach lub konieczności rozeznania sytuacji rodzin, pracownicy socjalni 556 razy rozeznawali środowiska pod kątem występujących patologii, w tym podjęto 405 interwencji w 210 rodzinach z powodu przemocy. W uzasadnionych przypadkach rodziny tego wymagające otrzymywały pomoc w formie interwencji kryzysowej, poradnictwa socjalnego lub prawnego, oraz w szczególnych sytuacjach w formie schronienia. W okresie sprawozdawczym udzielono 420 porad w stosunku do 241 osób i rodzin uwikłanych w przemoc. Ponadto w indywidualnych przypadkach pracownicy socjalni zajmowali się organizowaniem pomocy medycznej, prawnej i socjalnej dla ofiar przemocy. Podjęto 49 takich działań w 20 rodzinach.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jeleniej Górze zatrudnia 35 osób na stanowisku pracownik socjalny w Dziale Pomocy Środowiskowej i Dziale Opieki nad Rodziną i Dzieckiem. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.), obowiązującym od dnia 01.01.2015 r., ośrodek pomocy społecznej powinien zatrudniać pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na 2 tys. mieszkańców, lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Według danych GUS liczba mieszkańców Jeleniej Góry wynosi

ponad 83.000 osób, w związku z powyższym konieczne jest zwiększenie liczby pracowników socjalnych zatrudnionych w tutejszym Ośrodku o kolejne etaty.

Ośrodek podejmuje też działania związane z profilaktyką uzależnień. Miejszem pierwszych oddziaływań informacyjnych oraz bazą do prowadzenia działań edukacyjnych jest **Dział Profilaktyki Uzależnień**.

Udzielana pomoc skierowana jest do osób, których problemy życiowe związane są ze szkodliwym piciem alkoholu oraz do rodzin osób uzależnionych. W tym celu prowadzone są zajęcia służące budowaniu trzeźwości. Uczestnikami zajęć są:

- osoby podejmujące abstynencję z zamiarem wyjazdu na podstawową terapię odwykową – praca na tych zajęciach dotyczy identyfikacji uzależnienia i polega na udzielaniu informacji o leczeniu i sposobach terapii, jak również pozwala uzyskać podstawowe umiejętności do utrzymania abstynencji;
- osoby po podstawowej terapii odwykowej, z którymi pracuje się między innymi nad uznaniem swojej bezsilności wobec alkoholu, rozbijaniem mechanizmów obronnych, uświadamianiem strat mechanizmów zniszczeń spowodowanych przez picie alkoholu;
- osoby współuzależnione (współmałżonkowie osoby uzależnionej), które w trakcie spotkań uczą się, jak radzić sobie z problemami wynikającymi z uzależnienia członka rodziny oraz jak stwarzać warunki i podejmować działania wspomagające proces wychodzenia z alkoholizmu.

Osoby uzależnione miały możliwość uczestniczenia w Treningu Zapobiegania Nawrotom Choroby, a wszyscy zainteresowani w Treningu Zastępowania Agresji prowadzonym przez psychologa. Zajęcia obejmowały między innymi trening zachowań społecznych, uczenie się i nawiązywanie satysfakcjonujących kontaktów z innymi ludźmi, pracę nad problemami osobistymi, jak i modelowanie i utrwalanie konstruktywnych nawyków.

W 2013 r. stale z różnych form pomocy korzystało 243 osób. Łącznie udzielono 1.828 porad i usług, w tym między innymi 1.182 na rzecz osób uzależnionych, 394 na rzecz osób współuzależnionych, 89 na rzecz osób dotkniętych przemocą. Ponadto 11 osób zostało skierowanych do ośrodków leczenia uzależnień.

Dział Profilaktyki Uzależnień poza realizacją zadań związanych z poradnictwem i terapią na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych oraz dotkniętych przemocą w rodzinie – przez wielu uczestników zajęć postrzegany jest również jako miejsce bezpieczne w sytuacjach kryzysowych. Stykają się w nim bowiem ludzie dotknięci tymi problemami na płaszczyźnie nieformalnej, na zasadzie wzajemnego wsparcia, zaufania i przyjaźni, tworząc w ten sposób własne środowisko ludzi uczących się ponownie żyć bez alkoholu i przemocy.

W strukturze MOPS w Jeleniej Górze funkcjonuje **Dzienny Dom Pomocy Społecznej**, będący ośrodkiem wsparcia dla osób starszych i samotnych, rencistów i emerytów o niskich dochodach, które ze względu na wiek i niepełnosprawność wymagają częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych. W 2013 r. średnio miesięcznie z pobytu w placówce korzystało 65 osób. Na utrzymanie placówki wydatkowano kwotę 544.200,00 zł. Z tytułu odpłatności pensjonariuszy do kasy Miasta odprowadzono kwotę 115.142 zł.

Dom zapewnia pensjonariuszom organizację czasu wolnego, muzykoterapię, terapię zajęciową. Prowadzone są również kółka zainteresowań oraz organizowane są imprezy kulturalne i okolicznościowe takie jak: Dzień Babci i Dziadka, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia Bożego Narodzenia, spotkanie sylwestrowe połączone z zabawą taneczną, ogniska z pieczeniem kielbasek. W niektórych spotkaniach uczestniczyły dzieci z Przedszkoli Nr 27,13,14 i młodzież ze Szkół Podstawowych Nr 7 i 8 z Jeleniej Góry. Prowadzona jest również współpraca z Jeleniogórskim Centrum Informacji i Edukacji Regionalnej w Jeleniej Górze oraz z Książnicą Karkonoską w Jeleniej Górze, w ramach której odbywają się spotkania z ciekawymi ludźmi, prelekcje i pogadanki.

W roku 2013 r. nawiązano także współpracę z Bursą Szkolną przy ulicy Kilińskiego, w ramach której uczennice szkół zawodowych z okolicznych miejscowości, odbywające kursy zawodowe w Jeleniej Górze wykonywały kilka razy w roku nieodpłatnie usługi fryzjerskie dla pensjonariuszy. Dodatkowo pensjonariuszki placówki mogły korzystać z nieodpłatnie wykonywanych zabiegów kosmetycznych w zakresie masażu i pielęgnacji twarzy, wykonywanych przez emerytowaną kosmetyczkę, także pensjonariuszkę.

Raz w miesiącu w ramach akcji „Bezpieczny Senior” odbywały się spotkania z osobami zajmującymi się realizowaniem programu m.in. dzielnicowymi i strażnikami miejskimi. Celem tych spotkań była poprawa poczucia bezpieczeństwa osób w starszym wieku, samotnych oraz niepełnosprawnych.

Pensjonariusze do swojej dyspozycji mają salę terapii zajęciowej i pracownię krawiecką, salę telewizyjną, salę gier, czytelnię z codzienną prasą oraz salę rehabilitacyjną wyposażoną w sprzęt do ćwiczeń, gdzie poprawiają swoją sprawność ruchową, pracownię komputerową oraz stołówkę.

W Dziennym Domu działa także Klub Seniora, prowadzony przez pensjonariuszy, gdzie organizowane są spotkania przy kawie i herbacie, imieniny, urodziny w gronie pensjonariuszy, zabawy taneczne i potańcówki.

Dzienny Dom Pomocy Społecznej zapewnia swoim pensjonariuszom wyżywienie w postaci trzech posiłków dziennie: śniadania, obiadu oraz podwieczorku. Odpłatność za wyżywienie w 2013 r. wynosi 8 zł 50 groszy za każdy dzień i obliczana jest na podstawie dziennych raportów żywieniowych w wysokości zakupu produktów żywnościowych.

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przez cały 2013 r. wydawane były przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej posiłki dla potrzebujących. Średnio miesięcznie wydano około 100 porcji. Posiłek składał się z zupy gotowanej w kuchni Dziennego Domu, wkładki do zupy i chleba. Całkowity koszt posiłków pokryty został ze środków budżetu państwa przyznanych na realizację tego programu.

Od stycznia 2013 roku w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej działa **Świetlica Środowiskowa**, powstała z połączenia świetlicy działającej przy Dziennym Domu Pomocy Społecznej oraz świetlicy działającej dzięki sfinansowaniu ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Rewitalizacji Społecznej „Wspólne działanie – lepsze jutro”. Do Świetlicy uczęszczało stale od 25 do 30 podopiecznych – dzieci wywodzących się ze środowisk zagrożonych wykluczeniem.

Do głównych zadań realizowanych w Świetlicy należy:

- pomoc w nauce oraz uzupełnianie zaległości edukacyjnych,
- przeciwdziałanie zagrożeniom społecznym,
- dożywianie dzieci,

- organizowanie podopiecznym czasu wolnego,
- doraźna pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, osobistych, szkolnych,
- rozwój kultury osobistej wychowanków,
- rozwój umiejętności interpersonalnych wychowanków,
- propagowanie zdrowego stylu życia, postaw abstynenckich.

W celu realizacji powyższych zadań podejmowane były różne formy działań edukacyjno – wychowawczych. Wychowawcy pomagali dzieciom przy odrabianiu lekcji oraz prowadzili zajęcia reedukacyjne, zgodnie ze zgłaszanymi przez dzieci i rodziców problemami w nauce. Ponadto prowadzone były zajęcia rozwijające kulturę osobistą, przyswajające zasady dobrego wychowania oraz dbałość o higienę.

Z dziećmi prowadzono pogadanki i rozmowy wychowawcze na tematy dotyczące właściwego zachowania wychowanków podczas zabawy, współpracy w grupie, podczas wyjść na wycieczki, na temat zachowania się w stosunku do kolegów, dorosłych i osób starszych. Podczas paneli dyskusyjnych ukazywano dzieciom niebezpieczeństwa związane z zażywaniem narkotyków, spożywaniem alkoholu, przebywaniem wśród osób o negatywnej opinii społecznej. Poruszano między innymi tematy: „Gdzie szukać pomocy, gdy jestem krzywdzony w domu?”, „Jak radzić sobie z agresją?”, „Sposoby spędzania wolnego czasu bez używek”, „Jak dokonać dobrego wyboru – czym jest asertywność?”.

W ramach działań ukierunkowanych na rozwój twórczych zainteresowań oraz różnego rodzaju umiejętności wychowanków prowadzone były:

- zajęcia plastyczno-manualne (wykonywanie prac plastycznych różnymi technikami, projektowanie i wykonanie „witraży”, prace z masy solnej, plasteliny, modeliny, bibuły, szablony, projektowanie kart okolicznościowych, decoupage, quilting),
- zajęcia wzbogacające posiadane wiadomości, zaspokajające ciekawość świata (czytanie książek, oglądanie programów i filmów edukacyjnych, rozmowy i pogadanki z dziećmi, zabawy tematyczne, gry dydaktyczne i edukacyjne),
- zajęcia mające na celu kształtowanie umiejętności wypowiadania się na zadany temat, formułowania pytań i odpowiadania na nie (rozmowy z dziećmi, pogadanki, zabawy związane z zadawaniem pytań),
- zajęcia kształtujące umiejętności wykorzystywania zdobytej wiedzy (konkursy, quizy, rozwiązywanie krzyżówek, zagadek, gry tematyczne),
- zajęcia kulinarne (przygotowanie kanapek z wykorzystaniem produktów dostępnych w danej porze roku, przygotowanie sałatek warzywnych, owocowych, wypieki ciast i ciasteczek, pomoc w przygotowaniu codziennych posiłków),
- zajęcia muzyczno – taneczne (słuchanie muzyki poważnej, tanecznej, rozrywkowej, karaoke – konkurs śpiewania, zabawy taneczne, nauka piosenek),
- zajęcia rozwijające sprawność fizyczną (wyjścia na basen, wyjścia na lodowisko, wyjścia w teren na ścieżkę zdrowia, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zawody sportowe, wycieczki po okolicy).

W Świątlicy zorganizowano szereg imprez okolicznościowych (zabawa karnawałowa, Walentynki, Dzień Kobiet, Dzień Dziecka, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia), przy przygotowywaniu których wychowankowie brali czynny udział. Dzieci wystąpiły w przedstawieniu z okazji Dnia Pracownika Socjalnego, zaprezentowanym przed dyrekcją i pracownikami tutejszego Ośrodka.

Przez cały rok prowadzone były również zabawy grupowe mające na celu integrowanie grupy, rozwijające umiejętności współpracy, działania w grupie – umiejętności rozwiązywania problemów wynikających z przebywania w grupie rówieśniczej oraz zajęcia rozwojowe mające na celu nabycie i ukształtowanie umiejętności w komunikacji interpersonalnej – radzenie sobie z emocjami, stresem i napięciem w sytuacjach konfliktowych, nabycie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, gdy grupa rówieśnicza nakłania do zachowań ryzykownych i niebezpiecznych.

W okresie od stycznia do sierpnia 2013 r. dla dzieci uczęszczających do placówki przeprowadzono zajęcia z arteterapii. Natomiast w miesiącach od września do grudnia wychowanków świetlicy objęto programem rozwoju i terapii dla dzieci „Mam przyjaciół, więcej mogę”, realizowanym przez Fundację Aktywni XXI, dofinansowanym ze środków budżetu Miasta Jelenia Góra. W czasie realizacji projektu dzieci brały udział w warsztatach teatralnych, kreatywnych warsztatach z klockami LEGO, w zajęciach plastycznych, oraz socjoterapeutycznych. Odbywały się także spotkania z kombatanami i osobami niepełnosprawnymi. Na podsumowanie zajęć zorganizowano wystawę prac, na którą zaproszono rodziców i pracowników MOPS.

W 2013 r. został także sporządzony, sfinansowany ze środków budżetu miasta Jeleniej Góry, projekt wykonawczy przebudowy z rozbudową i nadbudową wraz ze zmianą sposobu użytkowania budynku położonego na terenie działki przy al. Jana Pawła II 7, oddanej w trwałą zarząd Ośrodkowi. W budynku tym planowane jest otwarcie **Środowiskowego Domu Samopomocy dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi**. Rozpoczęcie realizacji projektu nastąpi niezwłocznie po otrzymaniu na ten cel dotacji Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

III. ZADANIA WŁASNE POWIATU.

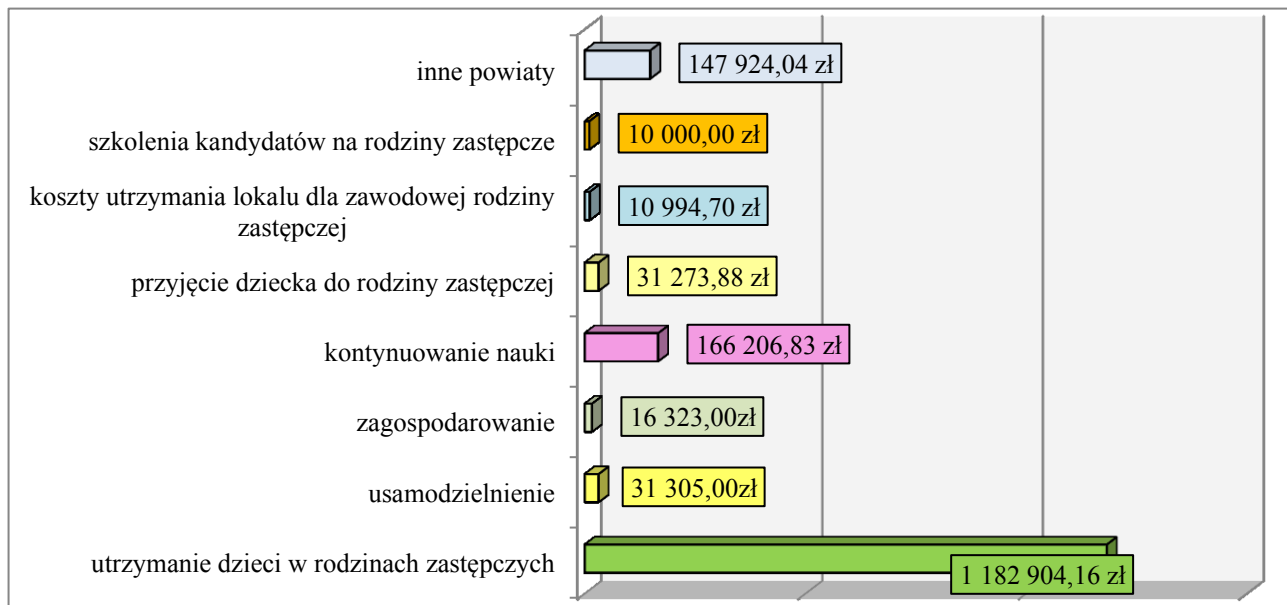
Do zadań własnych powiatu należy między innymi opieka nad rodziną i dzieckiem oraz rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

W roku 2013 na realizację zadań, wykonywanych przez **Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem**, związanych z organizowaniem opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, wydatkowano kwotę 1.596.931,61 zł, przy czym 147.924,04 zł przekazano powiatom, na terenie których przebywają w rodzinach zastępczych dzieci będące mieszkańcami Jeleniej Góry.

Pozostała kwota 1.449.007,57 zł została wydatkowana na:

- pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania 148 dzieci w 115 rodzinach zastępczych (2 rodziny zastępcze zawodowe, 29 rodzin zastępcze niezawodowych i 84 rodziny spokrewnione) w wysokości 1.182.904,16 zł,
- pomoc pieniężną na usamodzielnienie wypłaconą 6 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 31.305,00 zł,
- pomoc na zagospodarowanie wypłaconą 4 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 16.323,00 zł,
- pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki wypłaconą 45 wychowankom rodzin zastępczych w wysokości 166.206,83 zł,

- jednorazową pomoc pieniężną na pokrycie wydatków związanych z przyjmowaniem dziecka do rodziny zastępczej, wypłaconą 17 dzieciom w 15 rodzinach w wysokości 31.273,88 zł,
- świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania lokalu dla 1 zawodowej rodziny zastępczej w wysokości 10.994,70 zł,
- szkolenia kandydatów na rodziny zastępcze w wysokości 10.000,00 zł.

Wyk. 4. Środki wydatkowane na organizowanie opieki w rodzinach zastępczych dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców.

W celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym w rodzinach oraz udzielania wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w Ośrodku zatrudniony jest **asystent rodziny**.

Do zadań asystenta należało między innymi: diagnozowanie problemu rodziny i określenie, wspólnie z rodziną podstawowych problemów i potrzeb, sporządzenie planu pomocy rodzinie, zorganizowanie wsparcia środowiskowego oraz podejmowanie wspólnie z rodziną działań związanych z realizacją zadań zawartych w planie, prowadzenie poradnictwa i edukacji w zakresie możliwości rozwiązywania występujących problemów, pomoc w poprawie sytuacji życiowej rodziny, kontrolowanie i wspieranie procesu zmian, wzmacnianie i pokazywanie rezultatów własnych osiągnięć, dalsze budowanie aktywnej postawy rodziny.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – liczba rodzin, z którymi jeden asystent może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 20.

W roku sprawozdawczym świadczeniami pomocy społecznej objętych było ponad 454 rodzin dysfunkcyjnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, które w celu poprawy ich funkcjonowania wymagałyby wsparcia asystenta rodziny. W myśl cytowanej wyżej ustawy Ośrodek powinien zatrudnić kolejnych asystentów rodziny.

Omawiana ustawa wprowadziła zmiany w obowiązującym Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, na podstawie których sąd może zobowiązać rodziców oraz małoletniego do określonego postępowania, a w szczególności do pracy z asystentem rodziny, realizowania

planu pracy z rodziną, a także skierować rodziców do placówki zajmującej się poradnictwem lub świadczącej rodzinie inną pomoc, z jednoczesnym wskazaniem sposobu kontroli wykonania wydanych zarządzeń. Sądy rejonowe wielokrotnie zwracały się o objęcie rodzin wsparciem asystenta, wnioski te rozpatrywane były negatywnie z uwagi na brak asystentów rodziny i funduszy na ich zatrudnienie.

W 2013 r. ze wsparcia asystenta rodziny skorzystało łącznie 27 rodzin, z 7 rodzinami asystent rodziny zakończył współpracę z uwagi na osiągnięcie założonych celów, z 1 rodziną z uwagi na zaprzestanie współpracy przez rodzinę.

Zgodnie z cytowaną wyżej ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w Ośrodku zatrudnionych jest 2 **koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej**. W roku sprawozdawczym do ich zadań należało między innymi:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny i rodziną zastępczą planu pomocy dziecku,
- pomoc rodzinom zastępczym w nawiązaniu wzajemnego kontaktu oraz w uzyskaniu dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej.

Dodatkowo koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej przekazywali do Ośrodka Adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających, udzielali wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej w oparciu o indywidualne programy usamodzielnienia. Świadczyli oni merytoryczne wsparcie rodzin zastępczych oraz pomoc w przezwyciężeniu problemów wychowawczych z dziećmi, nawiązując bezpośredni kontakt z rodzinami zastępczymi oraz monitorując proces adaptacji dziecka w rodzinie zastępczej, jego rozwój psychiczny, wystąpienie zaburzeń rozwojowych lub postępów w rozwoju dziecka.

Do zadań koordynatorów należy również współpraca z pracownikami socjalnymi w zakresie umożliwienia dzieciom przebywającym w rodzinie zastępczej powrotu do rodziny biologicznej, inicjowanie nowych form wsparcia uwzględniających zasoby środowiska lokalnego dla rodzin i dzieci w rodzinach zastępczych oraz sporządzanie, na wniosek sądu opinii o rodzinie zastępczej i jej członkach.

W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. opieką koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej objęte były 54 rodziny zastępcze.

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownik socjalny Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem co najmniej raz na 6 miesięcy dokonują oceny sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, dotyczącej między innymi zasadności dalszego pobytu w rodzinie zastępczej, kontaktów dziecka z rodziną biologiczną, sytuacji szkolnej i zdrowotnej, przeprowadzają wymagane przepisami prawa aktualizacyjne wywiady środowiskowe. W przypadku wystąpienia sytuacji problemowych przeprowadzane są wizyty w szkołach, rozmowy z wychowawcą oraz pedagogiem szkolnym. Analizie podlegają zgłaszane przez rodziców zastępczych trudności opiekuńczo – wychowawcze. Opracowywany jest także plan działań interwencyjnych i naprawczych. Ocenie podlegają kontakty dzieci z rówieśnikami, stosunek do dorosłych, relacje między poszczególnymi członkami rodziny. W przypadkach uzasadnionych sporządzany jest wniosek do Sądu o nadzór kuratora – w roku 2013 sporządzone zostały 2 takie wnioski. W sytuacji, kiedy

w trakcie pracy z rodziną stwierdzony zostaje brak zasadności dalszego pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, sporządzane są do Sądu Rejonowego wnioski o powrót dziecka do rodziny biologicznej, bądź też o umieszczenie dziecka w innej formie pieczy zastępczej. W okresie sprawozdawczym do Sądu Rejonowego złożono 5 wniosków o powrót dzieci pod opiekę rodziców biologicznych. Wszystkie zakończyły się powrotem dziecka do domu rodzinnego (pod opiekę rodziców biologicznych powróciło 7 dzieci).

Na dwa miesiące przed osiągnięciem pełnoletności przez wychowanków rodzin zastępczych lub na dwa miesiące przed opuszczeniem placówki opiekuńczo – wychowawczej, pełnoletni wychowankowie mają sporządzany program usamodzielnienia, gdzie wraz z wychowankiem i jego opiekunem określone są cele i zadania wychowanka, jego plany edukacyjne oraz życiowe. W przypadku braku opiekuna programu usamodzielnienia, opiekunem zostaje pracownik socjalny Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem, przyjmując na siebie obowiązek pomocy i nadzorowania wychowanka. W 2013 r. indywidualne programy usamodzielniania były przygotowane dla 9 wychowanków.

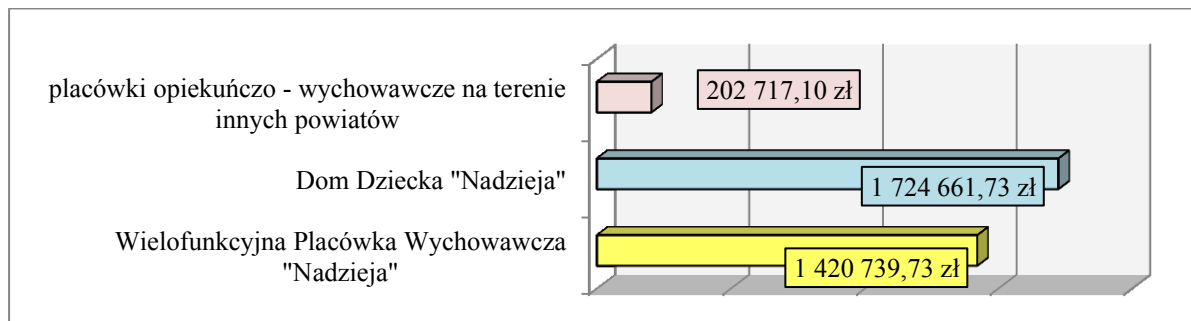
Ponadto dla potrzeb Sądu Rejonowego przeprowadzono 24 wywiady w środowisku, na podstawie których sporządzono 24 opinie dotyczących osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który jest organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej w Mieście Jelenia Góra, zlecił Karkonoskiemu Stowarzyszeniu Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” przeprowadzenie szkolenia PRIDE dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Do przedmiotowego szkolenia przystąpiło 8 osób, wszystkie ukończyły szkolenie i uzyskały kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej.

Dział Opieki nad Rodziną i Dzieckiem zajmuje się również wydawaniem skierowań do placówek opiekuńczo – wychowawczych. W roku sprawozdawczym wydanych zostało 60 takich skierowań, w tym:

- 17 skierowań do Wielofunkcyjnej Placówki Opiekuńczo – Wychowawczej „Nadzieja”, prowadzonej przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 35 skierowań do Domu Dziecka „Nadzieja”, prowadzonego przez Karkonoskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie „Nadzieja” w Jeleniej Górze,
- 8 skierowań do Domu Dziecka Nr 2 „Dąbrówka” – Placówki Wielofunkcyjnej w Jeleniej Górze.

W 2013 r. na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych wydatkowano łącznie kwotę 3.348.118,56 zł. W kwocie tej mieści się :

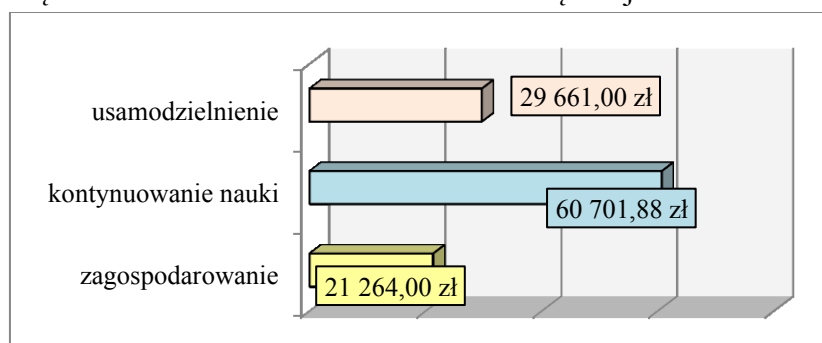
- dotacja na utrzymanie dzieci w Wielofunkcyjnej Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej „Nadzieja” – 1.420.739,73 zł,
- dotacja na utrzymanie dzieci w Domu Dziecka „Nadzieja” – 1.724.661,73 zł,
- opłata za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów – 202.717,10 zł.

Wyk.5. Środki wydatkowane na utrzymanie dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.

W ramach świadczeń pieniężnych wydatkowano kwotę 111.626,88 zł wypłaconą wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych z przeznaczeniem na świadczenia pieniężne z tytułu kontynuowania nauki, zagospodarowania i usamodzielnienia. W powyższej kwocie mieszczą się:

- pomoc na zagospodarowanie dla 6 osób w łącznej kwocie: 21.264,00 zł,
- pomoc pieniężna w związku z kontynuowaniem nauki dla 18 osób w łącznej kwocie 60.701,88 zł,
- pomoc pieniężna na usamodzielnienie dla 6 osób w łącznej kwocie 29.661,00 zł.

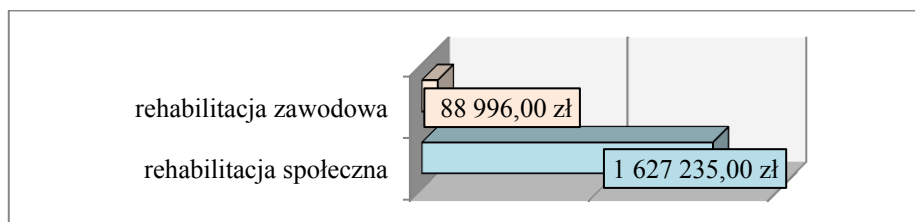

Wyk. 6. Środki wydatkowane na pomoc wychowankom placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Dzięki staraniom Działu i złożeniu 3 ofert konkursowych, udało się pozyskać w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2013” dodatkowe środki finansowe w łącznej kwocie 59.189,00 zł, które przeznaczono na dofinansowanie kosztów zatrudnienia koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, asystenta rodziny oraz kosztu szkolenia kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej.

W 2013 roku **Dział Rehabilitacji** realizował zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, których głównym źródłem finansowania były środki Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Limit środków przyznany decyzją Zarządu PFRON dla Miasta Jeleniej Góry na realizację zadań ustawowych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej na rok 2013 wynosił 1.716.231,00 zł. Udział środków na rehabilitację społeczną i zawodową przedstawia poniższy wykres:

Wyk. 7. Środki wydatkowane na rehabilitację społeczną i zawodową.

W 2013 roku Dział realizował następujące zadania:

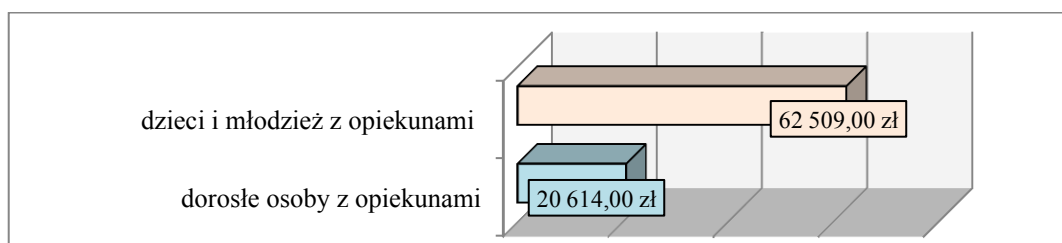
- zadania powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych wynikające z ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- obsługa merytoryczna i finansowa programów celowych PFRON, których uczestnikiem jest miasto Jelenia Góra,
- obsługa merytoryczna i finansowa umów dotyczących wspierania działań na rzecz niepełnosprawnych jeleniogórczy,
- prowadzenie wypożyczalni sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego dla mieszkańców miasta Jeleniej Góry,
- prowadzenie Punktu Informacji dla Osób Niepełnosprawnych.

Rehabilitacja społeczna ma na celu umożliwienie osobom niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym poprzez:

- wyrabianie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych,
- wyrabianie umiejętności samodzielnego wypełniania ról społecznych,
- likwidację barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kształtowanie w społeczeństwie właściwych postaw i zachowań sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.

W ramach rehabilitacji społecznej w 2013 roku realizowano następujące zadania:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych na kwotę 83.123,00 zł. Liczba ubiegających się o dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych ogółem wyniosła 680 osób (w tym 203 opiekunów). Wyplacono dofinansowanie dla 112 osób (w tym 44 opiekunów).

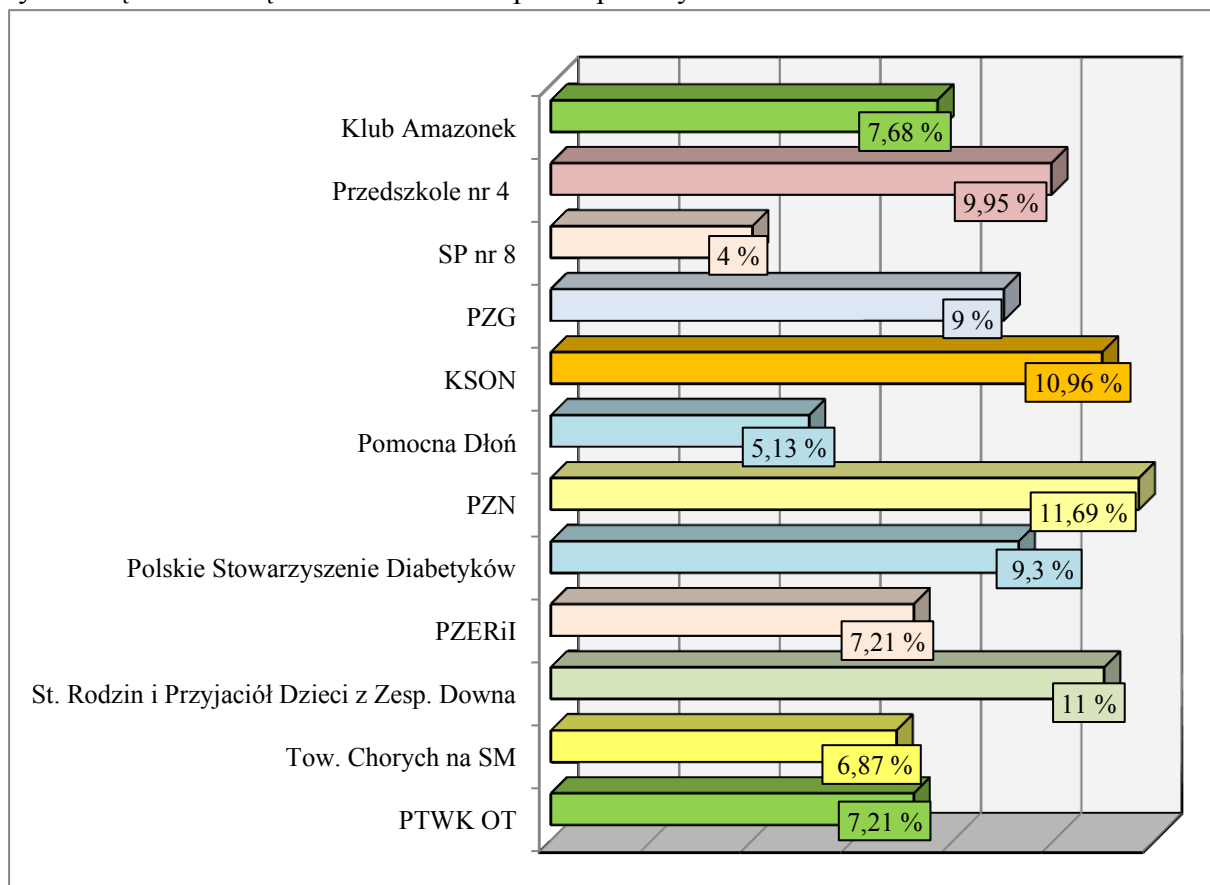

Wyk. 8. Środki wydatkowane na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.

- 2) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych: Na zadanie to wpłynęło 35 wniosków (35 imprez), na kwotę 150.476,00 zł. Przedmiotowe wnioski złożyło 12 organizacji pozarządowych. Kwota wydatkowana na to zadanie wyniosła 49.978,00 zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, przy jednoczesnej pozytywnej opinii Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych, przyznał dofinansowanie

do organizacji 27 imprez podmiotom wymienionym w poniższym wykresie. W imprezach tych wzięło udział łącznie 915 osób niepełnosprawnych.

Wyk. 9. Udział procentowy przyznanych dofinansowań ze środków PFRON poszczególnym wnioskodawcom na sport, kulturę, rekreację i turystykę osób niepełnosprawnych.

- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów wydatkowano kwotę 436.192,05 zł, w tym na:
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 5 niepełnosprawnych osób – 6.000,00 zł,
 - dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla 1 podmiotu prowadzącego działalność związaną z rehabilitacją osób niepełnosprawnych – 15.000 zł,
 - dofinansowanie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla 926 osób – 415.192,05 zł.

Należy podkreślić, że dofinansowanie do zaopatrzenia w środki pomocnicze i przedmioty ortopedyczne jest niezmiernie ważnym zadaniem, gdyż są to środki i sprzęty niezbędne do godnego i pełniejszego funkcjonowania tych osób w środowisku. Należą do nich: protezy kończyn i protezy piersi, aparaty słuchowe i systemy FM, wózki inwalidzkie, materace i poduszki przeciwoleżynowe, ortozy, obuwie i gorsety ortopedyczne, peruki, kule, pieluchomajtki oraz worki stomijne i cewniki.

- 4) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych przeznaczono kwotę 170.106,00 zł. W ramach poszczególnych barier przyznano dofinansowanie do:

- barier architektonicznych – dostosowanie pomieszczeń mieszkalnych do potrzeb osób niepełnosprawnych, w tym dofinansowanie uchwytów funkcjonalnych, dostosowania łazienek, likwidacja progów, poszerzanie otworów drzwiowych, wykonanie posadzek antypoślizgowych;
- barier technicznych – centralne ogrzewanie bezobsługowe, siedziska, garaż z bramą garażową/wjazdową z napędem elektrycznym, oprawki okularowe, pralki, zmywarki, uchwyty funkcjonalne, lupy elektroniczne, płyty indukcyjne, dyktafon, schodołaz, podnośnik sufitowy.

Wydatkowanie środków finansowych na to zadanie przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Rodzaj barier likwidowanych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych	Przyjęte wnioski w 2013 roku		Zrealizowane umowy w 2013 roku	
		Liczba osób	Kwota wnioskowana (w zł)	Liczba osób	Kwota wydatkowana (w zł)
1.	Bariery architektoniczne	38	269.518	18	82.427
2.	Bariery w komunikowaniu się	141	267.517	0	0
3.	Bariery techniczne	80	223.529	23	87.679
	OGÓLEM :	259	760.564	245	170.106

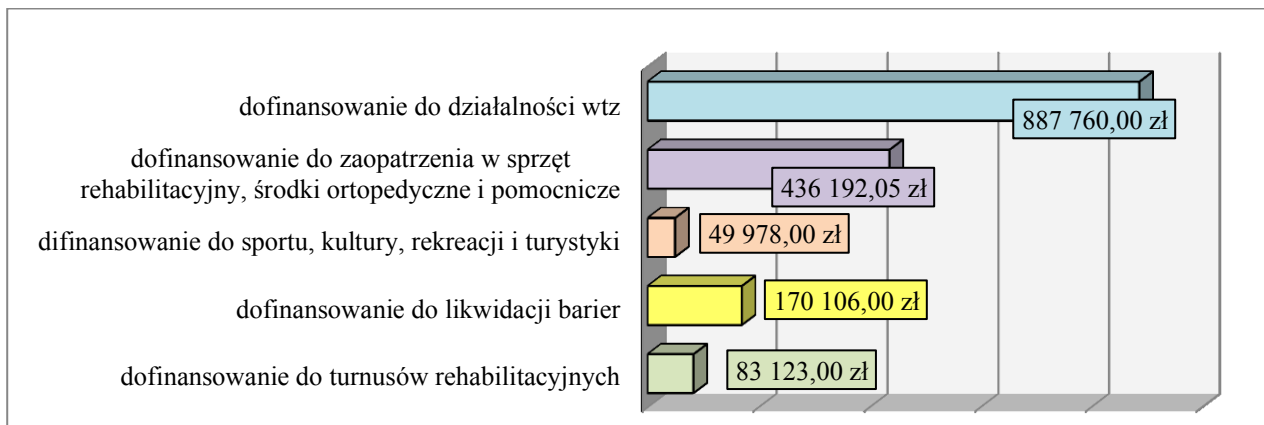
Tab. 2. Środki wydatkowane na likwidację barier dla osób niepełnosprawnych.

5) dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej - w 2013 r. przeznaczono na to zadanie kwotę 887.760,00 zł. Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonują 2 warsztaty terapii zajęciowej:

- przy Polskim Towarzystwie Walki z Kalectwem Oddział Terenowy w Jeleniej Górze, w którym rehabilitowanych jest 20 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami – kwota dofinansowania 295.920,00 zł,
- przy Polskim Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Jeleniej Górze dla 40 osób z niepełnosprawnością intelektualną – kwota dofinansowania 591.840,00 zł.

Roczny koszt pobytu w WTZ jednego uczestnika, pokrywany ze środków PFRON, podobnie jak w latach poprzednich wynosił 14.796,00 zł. Należy podkreślić, iż 10% ogólnych kosztów działalności WTZ sfinansowane zostało ze środków budżetu Miasta Jeleniej Góry tj. w wysokości 82.200,00 zł. Dział Rehabilitacji prowadzi nadzór merytoryczny i finansowy nad działalnością w/w placówek.

Poniższy wykres przedstawia wysokość wydatkowanych środków PFRON w 2013 roku w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych.

Wyk. 10. Środki wydatkowane na rehabilitację społeczną.

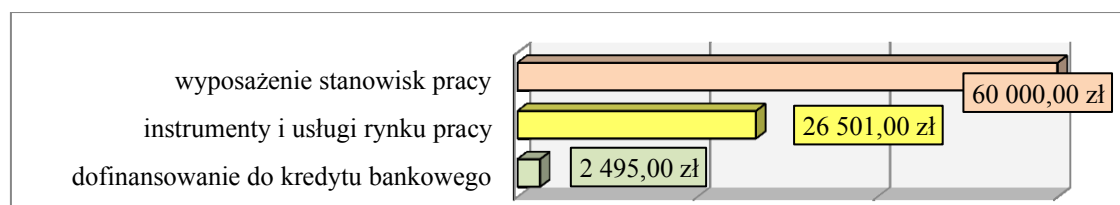
Rehabilitacja zawodowa ma na celu ułatwienie osobom niepełnosprawnym uzyskanie i utrzymanie odpowiedniego zatrudnienia oraz uzyskanie awansu zawodowego przez umożliwienie im korzystania z poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy oraz pomocy w zatrudnieniu.

Przy realizacji wyżej wymienionego zadania Dział Rehabilitacji współpracuje m.in. z Powiatowym Urzędem Pracy, Państwową Inspekcją Pracy, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz pracodawcami.

W ramach rehabilitacji zawodowej Dział realizował w 2013 roku następujące zadania:

- 1) przyznawanie osobom niepełnosprawnym środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej. W roku sprawozdawczym nikt nie wnioskował w tym temacie.
- 2) dokonywanie zwrotu pracodawcy kosztów wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej. O zwrot kosztów wyposażenia stanowiska pracy wnioskowało 3 pracodawców z terenu miasta, na kwotę 132.900,00 zł. pozytywnie rozpatrzono 2 wnioski, podpisano 2 umowy na łączną kwotę 60.000,00 zł. – utworzono 2 stanowiska pracy dla 2 osób niepełnosprawnych,
- 3) finansowanie wydatków na usługi i instrumenty rynku pracy na rzecz osób niepełnosprawnych poszukujących pracy, niepozostających w zatrudnieniu. Na ten cel przeznaczono kwotę 26.501,00 zł. Dział Rehabilitacji obsługuje to zadanie finansowo, natomiast jest ono realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w Jeleniej Górze poprzez finansowanie m.in. szkoleń zawodowych, stypendiów i staży. W roku sprawozdawczym przedmiotowe dofinansowanie otrzymały 3 osoby,
- 4) dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności. W roku sprawozdawczym o dofinansowanie w tym temacie wnioskowała 1 osoba niepełnosprawna. Wniosek rozpatrzono pozytywnie. Podpisano 1 umowę na kwotę 2.495 zł (kwota wydatkowana – 2.494,11 zł).

Wysokość wydatkowanych środków PFRON w 2013 roku w ramach realizacji zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych przedstawia poniższy wykres.

Wyk. 11. Środki wydatkowane na rehabilitację zawodową.

Na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej ogółem wydatковано w 2013 r. kwotę 1.716.154,41 zł. W ramach 2,5% środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych, do budżetu Miasta przekazano kwotę 42.905,08 zł.

Miasto Jelenia Góra jest uczestnikiem programów celowych ogłaszanych przez PFRON. W roku sprawozdawczym realizowano 2 takie programy:

- 1) Program celowy „**Junior – program aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych absolwentów**”. W 2013 roku na przedmiotowy program uzyskano dofinansowanie w wysokości 16.270,00 zł. W wyniku jego realizacji 4 osoby niepełnosprawne zarejestrowane w PUP, otrzymały świadczenia na rehabilitację zawodową oraz 4 pracodawców otrzymało premię z tytułu odbycia stażu przez te osoby.
- 2) Program celowy „**Aktywny samorząd**”. Rok 2013 to drugi rok działania programu. W trakcie realizacji programu złożono 71 wnioski na łączną kwotę 435.646,65 zł. Pozytywnie rozpatrzono 53 wnioski, na łączną kwotę 263.197,76 zł w ramach następujących obszarów:
 - Moduł I – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową:
 - a) Obszar A – likwidacja bariery transportowej:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu dla 1 osoby,
 - b) Obszar B – likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

Zadanie 1 – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania dla 16 osób,
Zadanie 2 – dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania dla 3 osób,
 - c) Obszar C – likwidacja barier w poruszaniu się:

Zadanie 2 – pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym dla 3 osób,
Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyn dla 2 osób,
 - d) Obszar D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej, 3 osoby/7.664,18 zł.
 - Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym dla 25 osób.

Przy Dziale Rehabilitacji funkcjonuje **Punkt Informacji dla Osób Niepełnosprawnych**, który na bieżąco udziela informacji osobom niepełnosprawnym o przysługujących ulgach i uprawnieniach, o możliwościach uzyskania dofinansowań ze środków PFRON do różnych form rehabilitacji, a także na temat organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Z Punktu Informacji korzystają także pracodawcy w sprawach dotyczących ulg, zwolnień i dotacji z tytułu zatrudniania osób niepełnosprawnych.

Wszystkie informacje dla osób niepełnosprawnych na bieżąco umieszczane są na stronie internetowej Punktu Informacji, dostępnej poprzez stronę Ośrodka pod adresem <http://www.mops.jelenia-gora.pl/>.

Ponadto Dział Rehabilitacji prowadził działania związane z ogłoszonym przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry otwartym konkursem ofert na realizację w 2013 roku zadań publicznych w ramach wspierania działań na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu:

- integracji i przeciwdziałania niepełnosprawności poprzez promowanie społeczeństwa zintegrowanego wśród dzieci i młodzieży,
- wzrostu aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- kształtowania prawidłowego wizerunku osoby niepełnosprawnej.

W ramach konkursu złożonych zostało 17 ofert na łączną kwotę 201.690,00 zł. Po dokonaniu weryfikacji pod względem formalno-merytorycznym, podpisano 13 umów. Na ten cel, z budżetu Miasta wydatkowano kwotę 86.634,40 zł.

W trybie art. 19 a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o pożytku publicznym i o wolontariacie złożono 3 oferty na kwotę 10.878,00 zł. Oferty podano do wiadomości publicznej. W rezultacie podpisano 3 umowy na kwotę 10.878,00 zł wydatkowano 10.878,00 zł.

Ogółem na te zadania wydatkowano kwotę w wysokości 97.512,40 zł.

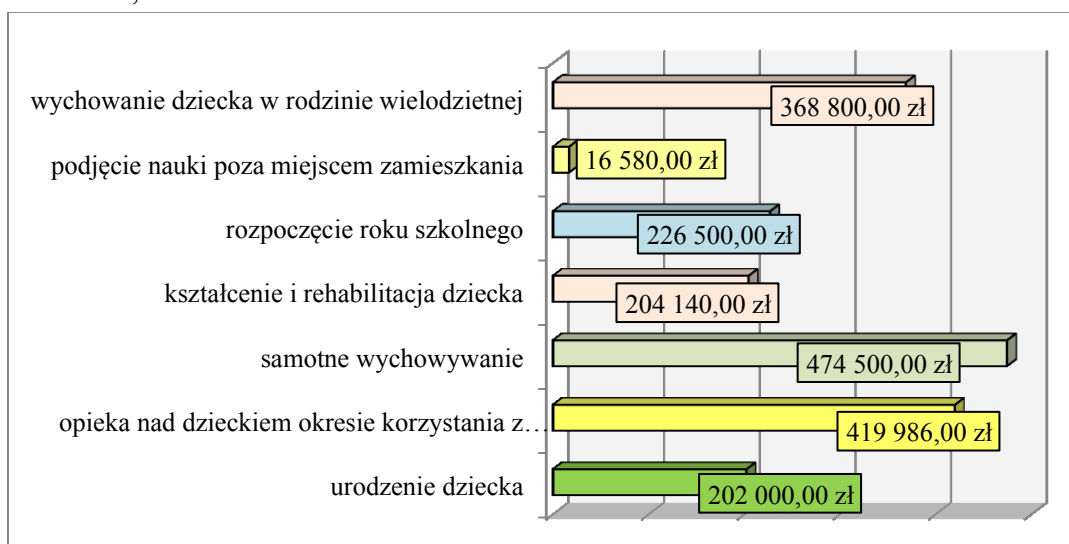
IV. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Na realizację zadań z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Ośrodek wydatkował kwotę 17.421.161,00 zł.

W roku 2013 **zasiłki rodzinne** wypłacono na rzecz 3.643 dzieci na kwotę 3.672.455,00 zł. Osoby, które mają prawo do zasiłku rodzinnego, mogą być również uprawnione do dodatków.

W okresie sprawozdawczym do zasiłku rodzinnego wypłacono dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka na rzecz 202 dzieci na kwotę 202.000,00 zł,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego na rzecz 153 dzieci na kwotę 419.986,00 zł,
- samotnego wychowywania dziecka na rzecz 277 dzieci na kwotę 474.500,00 zł,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka na rzecz 257 dzieci na kwotę 204.140,00 zł,
- rozpoczęcia roku szkolnego na rzecz 2.265 dzieci na kwotę 226.500,00 zł,
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania na rzecz 42 dzieci na kwotę 16.580,00 zł,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na rzecz 542 dzieci w kwocie 368.800,00 zł.

Wyk. 12. Środki wydatkowane na dodatki do zasiłku rodzinnego.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia dziecka wypłacono na rzecz 455 dzieci na kwotę 455.000,00 zł.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych wprowadziła trzy rodzaje świadczeń, których przyznanie wiąże się bezpośrednio z niepełnosprawnością wnioskodawców, bądź też osób pozostających pod ich opieką.

Z tego tytułu wypłacono:

- **zasilek pielęgnacyjny** – w 2013 roku wypłacono 3.868 osobom na łączną kwotę 4.009.824,00 zł, który przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji,
- **świadczenie pielęgnacyjne** – w 2013 roku wypłacono 642 osobom na łączną kwotę 2.015.392,00 zł, które przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczność stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczność stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- **specjalny zasilek opiekuńczy** – w 2013 roku wypłacono 22 osobom na łączną kwotę 61.291,00 zł, który przysługuje z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Ponadto osobom uprawnionym opłacane były składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. Takie świadczenia otrzymało 198 osób na kwotę 507.143,00 zł.

W związku z realizacją „**Rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne**” w 2013 roku wypłacono:

- dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego w wysokości 100,00 zł - wynikający z ustawy z dnia 7 grudnia 2012r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw - w miesiącach styczeń, luty, marzec, kwiecień, maj oraz czerwiec 2013 r. wypłacony 211 osobom na kwotę 119.100,00 zł,
- pomoc finansowa w wysokości 200,00 zł - wynikająca z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu wspierania osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego - w miesiącach kwiecień, maj, czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad oraz grudzień 2013r. wypłacona 228 osobom na kwotę 378.200,00 zł.

Poza zadaniami przedstawionymi powyżej, Ośrodek opłacał także składki na ubezpieczenie zdrowotne określone w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, za osoby

otrzymujące wybrane świadczenia rodzinne. Na ten cel wydatkowano kwotę 162.200,00 zł dla 259 osób.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w okresie sprawozdawczym tj. w roku 2013 wypłacone 1.106 osobom uprawnionym na kwotę 4.787.550,00 zł. Do działań wykonywanych wobec dłużników alimentacyjnych w 2013 r. należały:

- informacje przekazywane komornikowi sądowemu mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego wobec 219 osób,
- wnioski do starosty o podjęcie działań zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego, skierowanie dłużnika do robót publicznych lub prac organizowanych na zasadach robót publicznych, oraz informacji od starosty o braku możliwości realizacji art. 5 ust.3 pkt 2 i 3 ustawy wobec 157 osób,
- skierowanie wniosku o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego wobec 362 osób,
- skierowanie wniosku o zatrzymanie oraz zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wobec 282 osób.

W roku sprawozdawczym wystawiono 1.199 tytułów wykonawczych w celu wyegzekwowania należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz osoby uprawnionej.

Ponadto dodać należy, iż wysokość należności wyegzekwowanych bezpośrednio od dłużników alimentacyjnych oraz za pośrednictwem organów egzekucyjnych za okres od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r. wyniosła 628.940,47 zł.

W sprawach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydano 8.364 decyzji, w tym 5641 decyzji w sprawach świadczeń rodzinnych oraz 2.723 decyzje z tytułu funduszu alimentacyjnego.

V. ZADANIA POZOSTAŁE.

Działając na podstawie:

- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 25 października 2005 r. w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych,

Ośrodek był współorganizatorem **prac społecznie użytecznych**, które podejmowane były przez osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

W okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej sporządził i przekazał do Powiatowego Urzędu Pracy w Jeleniej Górze listę 920 osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku, które mogą zostać skierowane do wykonywania prac społecznie użytecznych (w tym 360 kobiet i 560 mężczyzn). W 2013 r. z 309 osób skierowanych, prace społecznie użyteczne podjęło 308 osób.

Z powodu odmowy podjęcia prac społecznie użytecznych lub ich przerwania, jak również z powodu braku współdziałania osoby lub rodziny z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, odmowy zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywania jego postanowień czy też nieuzasadnionej odmowy podjęcia zatrudnienia w 2013 r. wydano 86 decyzji odmawiających przyznania świadczeń z pomocy społecznej.

W 2013 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej kontynuował realizację Projektu systemowego pn. „Postaw na siebie”.

Projekt był realizowany od 1 marca 2009 r. do 31 grudnia 2013 r. w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez powiatowe centra pomocy rodzinie.

Działania projektowe skierowane były do 214 osób w wieku aktywności zawodowej, zatrudnionych lub pozostających bez zatrudnienia, korzystających z pomocy społecznej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej i należących do jednej z poniższych grup:

- osoby niepełnosprawne mające trudności z integracją zawodową i społeczną,
- osoby opuszczające rodzinną lub instytucjonalną pieczę zastępczą,
- młodzież w wieku 15 – 25 lat, pochodząca ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- dorosłe osoby mające problemy w sprawach opiekuńczo – wychowawczych,
- osoby bezrobotne aktywne lub nieaktywne zawodowo, mające trudności z integracją społeczną i zawodową.

Uczestnictwo w projekcie odbywało się poprzez realizację postanowień zawartych w kontraktach socjalnych oraz programach integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Głównym celem projektu było rozwijanie aktywnych form integracji społecznej wśród osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z miasta oraz upowszechnianie aktywnej integracji i pracy socjalnej poprzez podwyższenie kompetencji społecznych uczestników projektu, wzrost kompetencji zawodowych poprzez udział w szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje zawodowe uczestników oraz zwiększanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rynku pracy poprzez rehabilitację społeczną.

Każdy z uczestników projektu miał możliwość wyboru instrumentów aktywnej integracji realizowanych w formie doradztwa indywidualnego i warsztatów grupowych.

W ramach warsztatów edukacyjno – zawodowych beneficjenci skorzystali z:

- doradztwa zawodowego – 124 osoby,
- brokerstwa edukacyjnego – 6 osób.

W ramach warsztatów rozwoju osobistego beneficjenci skorzystali z:

- treningu umiejętności psychospołecznych – 83 osoby,
- poradnictwa specjalistycznego, edukacji seksualnej – 18 osób.

W ramach poradnictwa indywidualnego udzielono:

- z zakresu doradztwa psychologicznego – 117 porad,
- z zakresu edukacji prawnej – 163 porady,
- z zakresu poradnictwa pedagogicznego – 71 porad.

Każdy z uczestników projektu miał możliwość wyboru dowolnego kursu lub szkolenia podnoszącego kompetencje zawodowe. W 2013 r. z instrumentu tego skorzystało łącznie 174 osoby. Szkolenia i kursy obejmowały taką tematykę jak:

- edytor tekstu i arkusz kalkulacyjny dla średniozaawansowanych – 6 osób,
- florystyka z obsługą kasy fiskalnej – 5 osób,
- fryzjer – 10 osób,
- język angielski – 11 osób,
- język niemiecki – 9 osób,
- kelner/barman z obsługą kasy fiskalnej – 5 osób,

- krawiecki – podstawy kroju i szycia – 1 osoba,
- kucharz małej gastronomii – 3 osoby,
- kwalifikacja wstępna przyśpieszona – 2 osoby,
- magazynier z obsługą wózka jezdniowego – 8 osób,
- masaż kosmetyczny stóp i dłoni – 1 osoba,
- obsługa koparko – ładowarki – 4 osoby,
- obsługa programu komputerowego jaws – 1 osoba,
- opiekun osób starszych z nauką języka niemieckiego – 15 osób,
- podstawy dekorowania wnętrz – 5 osób
- podstawy fotoedycji – 2 osoby,
- podstawy kadr i płac – 1 osoba.
- podstawy obsługi komputera i internetu – 12 osób,
- podstawy tworzenia stron internetowych – 4 osoby,
- pracownik porządkowy – podstawy profesjonalnego sprzątnia – 1 osoba,
- prawo jazdy kat. B – 39 osób,
- prawo jazdy kat. C – 4 osoby,
- prawo jazdy kat. D – 2 osoby,
- spawacz – 4 osoby,
- sprzedawca/fakturzystka z obsługą kasy fiskalnej – 7 osób,
- stylizacja paznokci – 8 osób,
- trener czynności codziennych, wykonywanych przez osoby niewidome – 4 osoby.

Większość działań realizowanych było w Klubie Integracji Społecznej. Przy Klubie działała świetlica KIS, zapewniająca opiekę dzieciom uczestników projektu, w czasie odbywania przez nich zajęć oraz Klub Wolontariusza, skupiający 19 osób. W ramach realizacji projektu w KIS odbywały się także spotkania grup samopomocowych, w których uczestniczyło łącznie w trzech grupach 40 osób.

Beneficjenci projektu uczestniczyli także w:

- wyjazdowych warsztatach integracyjno – terapeutycznych – 150 osób,
- wyjazdowych warsztatach integracyjno – edukacyjnych dla młodzieży – 30 osób,
- integracyjnej zabawie mikołajkowej – 244 dzieci.

W ramach działań o charakterze środowiskowym zorganizowano 5 wyjść kulturalno – oświatowych dla beneficjentów ostatecznych oraz ich otoczenia:

- trzykrotne wyjścia do Teatru Norwida – 240 osób,
- wyjście do Teatru Zdrojowego – 80 osób,
- dwukrotne wyjazdy do Wrocławia (kino, obiad, przejazd zabytkowym tramwajem) – 92 osoby,
- wyjazd do Wrocławia (ZOO, obiad, Teatr Lalek) – 46 osób,
- wyjazd do Wałbrzycha (Zamek Książ i Palmiarnia, obiad, kino) – 46 osób.

Tak jak to miało miejsce w poprzednich latach, zorganizowano III Festyn Integracyjny pod hasłem „Walki z dyskryminacją osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym”, w którego realizację włączyły się lokalne organizacje i instytucje działające na rzecz osób niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Ponadto zorganizowano „II Festyn promujący rodzicielstwo zastępcze”. Obie imprezy były imprezami masowymi i otwartymi. Ponownie opracowano i wydano 1000 sztuk informatorów o ulgach i uprawnieniach przysługujących osobom niepełnosprawnym, a także po raz pierwszy - 500 sztuk informatorów o rodzicielstwie zastępczym.

W roku sprawozdawczym prowadzona była również praca konsultanta rodziny. Konsultanci pracowali z rodzinami z dysfunkcjami społecznymi, zagrożonymi wykluczeniem społecznym, dotkniętymi problemem ubóstwa, bezrobocia, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, z rodzinami, których główne problemy są spowodowane niepełnosprawnością jednego z członków rodziny oraz z rodzinami biologicznymi lub zastępczymi, w których występują problemy opiekuńczo – wychowawcze. Oprócz powyższych czynności konsultanci mieli również obowiązek współpracować z pracownikiem prowadzącym kontrakt lub program, prowadzić dokumentację oraz sprawozdawczości z zakresu powierzonych zadań.

Kwota alokacji na realizację projektu w 2013 r. wyniosła 1.700.000,00 zł. Koszt projektu zamknął się w kwocie 1.657.775,74 zł. Dzięki współfinansowaniu projektu przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wszelkie formy wsparcia oferowane uczestnikom były bezpłatne.

W 2013 r. Ośrodek przekazał do budżetu miasta dochody w wysokości 1.113.948,09zł pochodzące z:

- odpłatności osób zobowiązanych do ponoszenia odpłatności za pobyt członków rodziny w domach pomocy społecznej na terenie innych powiatów – 97.288,42 zł,
- odpłatności pensjonariuszy Dziennego Domu Pomocy Społecznej – 115.142,00 zł,
- odpłatności za świadczone usługi opiekuńcze – 103.182,80 zł,
- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w rodzinach zastępczych – 16.880,27 zł,
- odpłatności rodziców za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych oraz zwrot nienależnie pobranych świadczeń od osób przebywających w placówkach opiekuńczo – wychowawczych – 5.428,03 zł,
- inne świadczenia nienależnie pobrane ze środków miasta (zasiłki stałe, zasiłki okresowe, dożywianie) – 3.708,34 zł,
- tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej zwrócone przez dłużników alimentacyjnych – 628.940,47 zł, z tego dochód Miasta – 177.248,54 zł,
- dochodów Ośrodka (czynsze, odsetki bankowe, inne) – 83.566,88 zł,
- PFRON w ramach 2,5 % środków przeznaczonych na obsługę realizowanych zadań ustawowych – 42.905,08 zł,
- PFRON w ramach kosztów obsługi z tytułu realizacji Programu „Aktywny samorząd” – 16.905,80 zł.

W roku sprawozdawczym wydano łącznie 27.693 decyzji, w tym:

- 18.982 decyzji dotyczących świadczeń z funduszu pomocy społecznej,
- 154 decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni,
- 220 decyzji dotyczących rodzin zastępczych,,
- 5.614 decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych,
- 2.723 decyzje dotyczące funduszu alimentacyjnego.